

СТАНОВИЩЕ

от доц. д-р Красимира Марулевска,
член на научно жури в конкурс за заемане на академичната
длъжност ДОЦЕНТ по професионално направление 1.2
Педагогика (Методика на обучението по родинознание, човека и
природата и човека и обществото), обявен от Югозападен
университет „Неофит Рилски” в ДВ. Бр. 34 от 22.04.2025 г.

*Относно: научната, научно-приложната и професионално-академичната дейност и
продукция, представена от участника в конкурса гл.ас.д-р Цветомира Илиева Иванова*

I. Обобщени данни за научната продукция и дейността на кандидата

Гл. ас. д-р Цветомира Илиева Иванова е единствен кандидат в конкурса, обявен от Югозападен университет „Неофит Рилски“ за заемане на длъжността „Доцент“ по професионално направление 1.2 Педагогика (Методика на обучението по родинознание, човека и природата и човека и обществото). Академичното развитие на гл. ас. д-р Цветомира Иванова е пример за целенасочено, активно и продуктивно движение на млад изследовател в полето на педагогическата проблематика. Много успешно преминава през отделните етапи на своята професионална педагогическа подготовка в ЮЗУ „Неофит Рилски“ - последователно в ОКС „бакалавър“ в специалност „Начална училищна педагогика“ и едногодишна допълнителна професионална подготовка по Начална училищна педагогика и чужд език. През 2003 г. придобива ОКС „магистър“ по Управление на образованието.

Научните интереси на кандидата са тясно и трайно свързани с методиката на обучението по родинознание и природознание. През 2017 г. придобива ОНС „Доктор“ с тема на дисертационния труд „Формиране на изследователски умения у учениците чрез обучението по „Човекът и природата“. Следват години на успешна професионална реализация като асистент и главен асистент в катедра „Предучилищна и начална училищна педагогика, в хода на които научните интереси на гл. ас. д-р Цветомира Иванова са белязани с фокус върху проблемите на методиката на обучението по родинознание и природознание, и в цялост са насочени към актуалните подходи и

авангардни тенденции в обучението на учениците в началния етап на основното образование. Последователната и целенасочена изследователска и професионална педагогическа дейност на кандидата намират отражение в нейната цялостна научна продукция, чиято тематична насоченост е тясно обвързана с методиката на обучението по учебните предмети Човекът и природата и Човекът и обществото в началния образователен етап. Кандидатът е изпълнил минималните национални изисквания и допълнителните изисквания на ЮЗУ „Неофит Рилски“ за научните степени и академичните длъжности. По групите показатели - А, В, Г, Д и Е, са представени научни публикации и активности, които съответстват на общо 810 точки.

Резултатите от научноизследователската дейност на гл. ас. д-р Цветомира Иванова са отразени в общо 28 публикации – 2 монографии, 2 статии в списание „Педагогика“, индексирани в Web of Science, 11 статии в нереферирани списания с научно рецензиране, 13 доклада в сборници от конференции. Представени са доказателства за 15 цитирания в монографии и колективни томове с научно рецензиране и 5 цитирания в нереферирани списания с научно рецензиране, което подчертава актуалността и значимостта на темите и проблемите, които изследва.

Представени са доказателства за участието на кандидата в 3 научноизследователски проекта с вътрешно финансиране. Участва в един проект, финансиран от Фонд „Научни изследвания“, и в проект Студентски практики – Фаза 2, финансиран по Оперативна програма „Наука и образование за интелигентен растеж“. Участва в международен научен и образователен проект по програма Erasmus+ и в проект по програма Horizon Europe.

Научноизследователската, публикационната и проектната дейност на гл. ас. д-р Цветомира Иванова са доказателство за висока активност на учен и са резултат от целенасочени, последователни, системни действия в годините на научното развитие след присъждане на ОНС „Доктор“.

II. Оценка на научните и на практическите резултати и приноси на представената за участие в конкурса творческа продукция

Научноизследователската активност на д-р Цветомира Иванова след защитата на докторската дисертация е доказателство за траен интерес към актуалните проблеми на методиката на обучението по „Човекът и природата“ и „Човекът и обществото“ в началния етап на основната образователна степен. Научната продукция на гл. ас. д-р Цветомира Иванова в съдържателен план обхваща широк кръг проблеми, актуални и значими за съвременната система на началното образование. В двата монографични

труда и в големия брой статии се търсят отговори на въпроси, свързани с философските и методологични основания на процеса на усъвършенстване на обучението в началния образователен етап, основани на интердисциплинарността, интерактивността и изследователския подход в образованието. Едновременно с това се търсят конкретните методически измерения на посочените авангардни идеи в педагогическия процес в цялост, в учебната дейност и преподаването в частност.

Книгата „Опитно-изследователска дейност на учениците в обучението по „Човекът и природата“, както и част от статиите и докладите, отразяват ценни идеи и практически решения за организация на учебната дейност на учениците в началния образователен етап. В посочените публикации се поставя силен акцент върху продуктивната учебна дейност на учениците в началните класове и необходимостта от изграждане на умения за опитно-изследователска работа.

Хабилитационният труд „Екологичният подход в учебния процес по родинознание“ е следваща стъпка във възходящ план в изследователската дейност на гл. ас. д-р Цветомира Иванова. Нейната научна и преподавателска активност през последните пет години е белязана с успешно търсене на нови идеи и практически решения в методиката на обучението по родинознание. Обхватът на изследователския интерес е достатъчно широк и в същото време задълбочен, тъй като са налице доказателства за научни прозрения на различни равнища: идейно-съдържателно и процесуално-технологично, на ниво учебна дейност на ученика и на ниво преподаване. Представените съвременни измерения на екологичния подход в обучението в специфичното частнодидактическо пространство на родинознанието, като идейни послания отиват много по-далече и обхващат цялостния педагогически процес в началния образователен етап. Заявените от автора идеи и практически методически и технологични решения имат много по-обхватна и важна педагогическа задача. Тя е свързана с насочване на вниманието към необходимостта от преосмисляне на ценни подходи (традиционни и иновативни) и на връзката между тях, с акцент върху взаимното им синергично допълване и обогатяване. Разработеният технологичен модел за формиране на екологични представи и понятия в обучението по родинознание е една отлична възможност да бъде представен и доказан педагогическият потенциал на екологичния подход. Създадената комплексна методика и система от критерии и показатели за проследяване на съдържателните и структурни характеристики на формираните екологични представи и понятия е оригинална, научно аргументирана и апробирана, което определям като значим принос на автора. Акцентът върху опитно-

изследователската активност на ученика е в пълно съзвучие със съвременните тенденции в развитието на системата на началното образование, като отдава голямо значение на субективната социално-емоционална активност на детето в начална училищна възраст. В своята съдържателна и структурна цялост хабилитационният труд на гл. ас. д-р Цветомира Иванова, както и представените научни статии, много вярно, точно и навременно се позиционират в модерното педагогическо и методическо пространство на съвременното начално училище.

III. Препоръки

Препоръките ми към гл.ас.д-р Цветомира Иванова са свързани с нейната бъдеща научна и професионална дейност:

1. Значимостта на екологичния подход в качеството му на философско и методологическо основание на обновителните процеси в системата на началното образование са достатъчно основание за по-нататъшни научни търсения на д-р Цветомира Иванова за неговото приложение в много по-широк план в обучението по родинознание и природознание в началния етап на основното образование.
2. Предвид натрупания научен и професионален опит от гл. ас. д-р Цветомира Иванова, с убеденост бих препоръчала нейната експертност да бъде приложена в процеса на иновативно усъвършенстване на учебниците и учебните помагала по Родинознание, Човекът и обществото и Човекът и природата.

3. IV. Заключение

Цялостната научноизследователска и професионална дейност на гл. ас. д-р Цветомира Иванова и представеното научно творчество са доказателство за целенасочените, последователни и ефективни действия на учен и преподавател с ясна ориентация към задълбочено изследване на проблемите, свързани с методиката на обучение по учебните предмети Родинознание, Човекът и обществото и Човекът и природата. Това ми дава основание убедено да предложа на уважаемите членове на научното жури гл. ас. д-р Цветомира Илиева Иванова да заеме академичната длъжност „Доцент“ по професионално направление 1.2 Педагогика (Методика на обучението по родинознание, човека и природата и човека и обществото).

Дата:

18.08.2025 г.

Член на научното жури:

(Подпис)

OPINION

by Assoc. Prof. Dr Krasimira Marulevska, member of the scientific jury in the competition for the academic position of Associate Professor in professional field 1.2 Pedagogy (Methodology of Teaching in Homeland Studies, Man and Nature, and Man and Society), announced by South-West University “Neofit Rilski” in State Gazette No. 34 of 22 April 2025.

Regarding: the scientific, applied scientific, and professional-academic activity and output presented by the candidate in the competition, Chief Assistant Professor Dr Tsvetomira Ilieva Ivanova

I. Summary Data on the Candidate’s Scientific Output and Activity

Chief Assistant Professor Dr Tsvetomira Ilieva Ivanova is the sole candidate in the competition announced by South-West University “Neofit Rilski” for the academic position of Associate Professor in professional field 1.2 Pedagogy (Methodology of Teaching in Homeland Studies, Man and Nature, and Man and Society).

The academic development of Chief Assistant Professor Dr Ivanova represents an example of a purposeful, active, and productive trajectory of a young researcher in the field of pedagogical studies. She has successfully progressed through the various stages of her professional pedagogical education at South-West University “Neofit Rilski”, obtaining a Bachelor’s degree in Primary School Pedagogy and completing a one-year additional professional qualification in Primary School Pedagogy and Foreign Language. In 2003, she was awarded a Master’s degree in Education Management.

The candidate’s research interests are closely and consistently linked to the methodology of teaching in Homeland Studies and Natural Sciences. In 2017, she obtained the educational and scientific degree “Doctor” with a dissertation on the topic “Developing Students’ Research Skills through Teaching Man and Nature”. This was followed by years of successful professional realisation as Assistant and subsequently Chief Assistant at the Department of Preschool and Primary School Pedagogy. During this period, her scholarly interests have remained focused on the methodology of teaching Homeland Studies and Natural Sciences, with particular attention to contemporary approaches and innovative trends in educating students at the primary level of basic education.

The candidate's consistent and purposeful research and professional pedagogical activity are clearly reflected in her overall scientific output, whose thematic orientation is strongly connected to the methodology of teaching the school subjects Man and Nature and Man and Society at the primary educational stage.

Chief Assistant Professor Dr Ivanova has met the minimum national requirements as well as the additional criteria of South-West University "Neofit Rilski" for acquiring scientific degrees and holding academic positions. Across the assessment groups A, B, C, D, and E, she has presented scientific publications and activities corresponding to a total of 810 points.

The results of the research activity of Chief Assistant Professor Dr Tsvetomira Ivanova are reflected in a total of 28 publications: 2 monographs, 2 articles published in the journal *Pedagogy*, indexed in Web of Science, 11 articles in peer-reviewed non-refereed journals, and 13 papers included in conference proceedings. Evidence has been provided for 15 citations in monographs and collective volumes with peer review, as well as 5 citations in peer-reviewed non-refereed journals, which underlines the relevance and significance of the topics and issues she explores.

Supporting evidence has also been presented for the candidate's participation in three research projects with internal funding. She has contributed to one project funded by the National Science Fund and to the Student Internships – Phase 2 project, financed under the Operational Programme "Science and Education for Smart Growth". In addition, she has participated in an international scientific and educational project under the Erasmus+ programme and in a project funded through the Horizon Europe programme.

Chief Assistant Professor Dr Ivanova's research, publication, and project work provide clear evidence of her high scholarly activity. These achievements are the result of purposeful, consistent, and systematic efforts during the years following the award of her PhD degree.

II. Evaluation of the Scientific and Practical Results and Contributions of the Creative Output Submitted for the Competition

The research activity of Dr Tsvetomira Ivanova after the defence of her doctoral dissertation demonstrates a sustained interest in current issues related to the methodology of teaching Man and Nature and Man and Society at the initial stage of primary education. The scientific output of Chief Assistant Professor Dr Ivanova encompasses a wide range of problems that are relevant and significant for the contemporary system of early schooling.

Across her two monographs and numerous articles, she seeks answers to questions concerning the philosophical and methodological foundations of improving the teaching and learning process in the primary educational stage. Her work is grounded in interdisciplinarity,

interactivity, and the research-based approach in education. At the same time, it examines the specific methodological dimensions of these advanced ideas, considering their integration within the pedagogical process as a whole and within classroom teaching in particular.

The monograph *Experimental and Research Activities of Students in Teaching Man and Nature*, along with several articles and conference papers, presents valuable ideas and practical solutions for organising students' learning activities during the early stages of primary education. These publications place a strong emphasis on developing productive learning practices among young learners and highlight the importance of building skills for experimental and research-based work.

The habilitation thesis *The Ecological Approach in the Teaching of Homeland Studies* represents a further step forward in Dr Ivanova's research trajectory. Over the past five years, her scientific and teaching activities have been marked by a successful pursuit of innovative ideas and practical solutions in the methodology of teaching Homeland Studies. The scope of her research interests is both sufficiently broad and analytically deep, as evidenced by insights on multiple levels: conceptual and content-related, procedural and technological, at the level of students' learning activity, and at the level of teaching practices.

The contemporary dimensions of the ecological approach presented in her work extend beyond the specific didactic framework of Homeland Studies. The author's ideas reach into the broader pedagogical process of primary education as a whole. The proposed methodological and technological solutions serve a wider and more significant pedagogical purpose. They focus attention on the need to reconsider valuable educational approaches, both traditional and innovative, while emphasising their interconnection and the potential for their mutual enrichment through a synergistic combination. The developed technological model for forming ecological concepts and perceptions in the teaching of Homeland Studies offers an excellent opportunity to demonstrate and validate the pedagogical potential of the ecological approach. The comprehensive methodology created, together with the system of criteria and indicators designed to trace the content-related and structural characteristics of students' ecological understanding, is original, scientifically grounded, and empirically tested. This represents a significant contribution by the author. The strong emphasis placed on students' experimental and research-based activity aligns fully with contemporary trends in the development of primary education. It highlights the importance of fostering children's subjective social and emotional engagement during the early school years. In its conceptual and structural integrity, the habilitation thesis of Chief Assistant Professor Dr Tsvetomira Ivanova, along with the presented scientific articles, is accurately and timely positioned within the modern pedagogical

and methodological discourse of contemporary primary education.

III. Recommendations

My recommendations to Chief Assistant Professor Dr Tsvetomira Ivanova concern her future scientific and professional development:

1. The significance of the ecological approach, viewed as both a philosophical and methodological foundation for renewal processes in the system of primary education, provides sufficient grounds for further research by Dr Ivanova. Her future studies could focus on exploring its broader application within the teaching of Homeland Studies and Natural Sciences in the early stages of basic education.
2. Considering the substantial academic and professional experience accumulated by Chief Assistant Professor Dr Ivanova, I strongly recommend that her expertise be utilised in the innovative improvement of textbooks and teaching aids for Homeland Studies, Man and Society, and Man and Nature.

IV. Conclusion

The overall research and professional activity of Chief Assistant Professor Dr Tsvetomira Ivanova, together with her presented scientific contributions, provide clear evidence of purposeful, consistent, and effective work as a scholar and educator. Her academic efforts demonstrate a strong focus on in-depth exploration of issues related to the methodology of teaching the subjects Homeland Studies, Man and Society, and Man and Nature. Based on this, I am confident in proposing to the esteemed members of the scientific jury that Chief Assistant Professor Dr Tsvetomira Ilieva Ivanova be appointed to the academic position of Associate Professor in professional field 1.2 Pedagogy (Methodology of Teaching in Homeland Studies, Man and Nature, and Man and Society).

Date:
18.08.2025

Member of the scientific jury:
(Signature)